

Derde kwartaal sierteelt 2008: opnieuw niet rooskleurig

Anita van der Knijff en Gerben Jukema

De cijfers voor de sierteelt (bloemen en planten) zijn in het derde kwartaal van 2008 opnieuw niet rooskleurig. De veilingomzet van deze Nederlandse sierteeltproducten daalde met bijna 5% en de export hiervan nam dit kwartaal met datzelfde percentage af. De laatste dagen van september lieten volgens de veilingen wel weer een positiever marktbeeld zien. De vraag is of in de onzekere economische tijden deze hoop gegrond blijkt te zijn. Een ander lichtpuntje voor de telers is de dalende olieprijs, al komt dit niet altijd direct tot uiting in de gasprijs op bedrijfsniveau.

Omzet bloemenveilingen bijna 5% lager

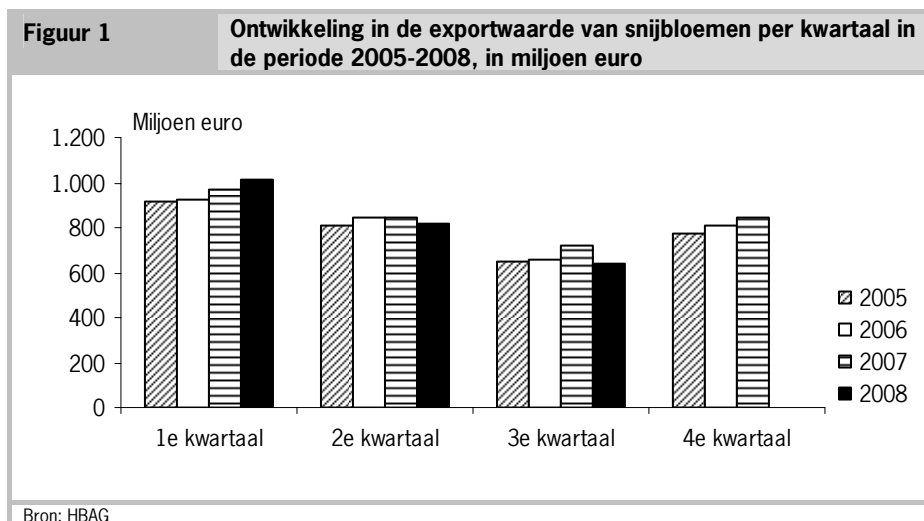
In het derde kwartaal van 2008 was de veilingomzet van sierteeltproducten van Nederlandse herkomst circa 5% lager dan in dezelfde periode vorig jaar. Oorzaak hiervan was de lagere prijs; gemiddeld daalde de prijs met 2 cent naar 34 cent per stuk. De verkochte aantallen waren wel hoger dan in het derde kwartaal van 2007 (+1,5%). De maanden juli en augustus zijn meestal geen goede maanden voor de veilingen en haar aanvoerders, maar dit jaar waren het ronduit slechte maanden. De combinatie van warm weer voor een groot deel van Europa en vervolgens vakantieperioden van consumenten leidde tot een zeer beperkte vraag naar snijbloemen, waardoor de gemiddelde opbrengstprijzen en de omzet sterk terugliepen. In juli daalde de snijbloemenomzet bijna 25%, maar deze forse afname was deels ook toe te schrijven aan het vergelijkingsjaar 2007 dat bovengemiddeld goed verliep. Augustus noteerde een omzetvermindering van bijna 15%. In september was de veilingomzet weliswaar bijna 1% hoger dan een jaar eerder, maar dit kon alleen worden bewerkstelligd door een ruim 10% hogere aanvoer. Over het gehele kwartaal was het gemiddelde prijspeil 3 cent lager dan dat van 2007 en nam de omzet met ruim 12% af tot 380 miljoen euro. Bij kamerplanten is in het derde kwartaal net als bij snijbloemen een prijsdaling te constateren. Procentueel gezien is dit echter een fractie van wat snijbloementelers te verwerken hebben gekregen. Gemiddeld daalde de kamerplantenprijs namelijk met een kleine 3% tegen ruim 13% bij snijbloemen. Mede door een hoger aantal verkochte stuks (ruim 8%) steeg de omzet van kamerplanten dit kwartaal met 5% tot 290 miljoen euro. Wel waren de verschillen tussen de individuele producten groot. Zo daalden door een sterke aanvoergroei de gemiddelde prijzen van Phalaenopsis en Anthurium andermaal, terwijl Ficus aan een "come back" lijkt te zijn begonnen gezien de hogere opbrengstprijzen. Ook de seizoenstart voor (bol)chrysant lijkt dit jaar goed te verlopen. De productgroep tuinplanten kwam nog het beste uit de verf het afgelopen kwartaal. De omzet steeg met 8% tot 40 miljoen euro. Er werden 8% meer van deze planten verhandeld tegen afgerond dezelfde gemiddelde prijs als in het derde kwartaal van 2007. Juli (+16%) en september (+19%) waren de dragers van deze positieve cijfers. In augustus daalde de omzet met 9%. Vooral het relatief gunstige weer in juli en september had positieve invloed op de tuinplantenverkoop. Over de eerste drie kwartalen van 2008 blijft de veilingomzet 0,7% achter bij vorig jaar en komt daarmee uit op 2,7 miljard euro (tabel 1). Of deze achterstand het laatste kwartaal nog kan worden ingelopen is zeer de vraag. Immers, door het ineensstortenvan de financiële beurzen wereldwijd zijn er economisch onzekere tijden aangebroken voor consumenten, wat doorgaans een negatieve invloed heeft op de consumptie van 'luxe' artikelen, zoals bloemen en planten.

	Omzet		Aantal verkocht		Gem. prijs (ct/stuk)	
	Totaal (mln. euro)	Mutatie t.o.v. 2007 (%)	Stuks (mln.)	Mutatie t.o.v. 2007 (%)	2008	2007
Snijbloemen	1.439.676	-5,3	6.262.444	0,6	0,23	0,24
Kamerplanten	1.020.425	6,5	654.291	6,0	1,56	1,55
Tuinplanten	249.412	-1,1	318.922	-2,7	0,78	0,77
Totaal	2.709.513	-0,7	7.235.657	0,9	0,37	0,38

Bron: VBN
a) exclusief import

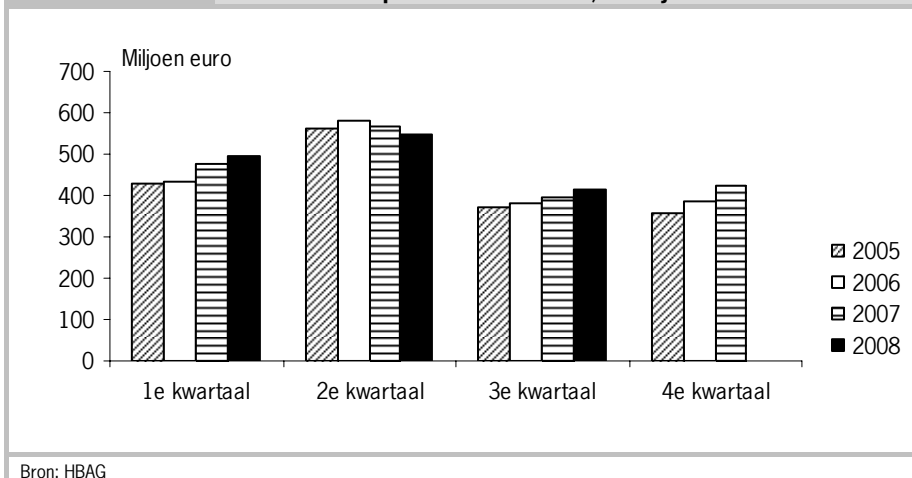
Plantenexport in de plus, snijbloemen in de min

In het derde kwartaal daalde de exportwaarde van bloemen en planten met bijna 8% tot ruim 1 miljard euro. Na twee magere omzetmaanden (respectievelijk -12% in juli en -8% in augustus) zorgde september voor een opleving in de export (+5%). Vooral de export van planten (+15%) droeg hier sterk aan bij. In totaal nam de plantenexport dit kwartaal met ruim 4% toe, terwijl de export van snijbloemen met een kleine 10% af nam (figuur 1 en 2). De totale exportwaarde in de eerst negen maanden van dit jaar bedroeg bijna 4 miljard euro, 1% lager dan vorig jaar. De tegenvallende groei wordt vooral veroorzaakt door de krimp van de top-3 afzetlanden; Duitsland, Engeland en Frankrijk. De export naar Engeland daalde procentueel het sterkst en houdt verband met de economische ontwikkelingen en het geschonden consumentenvertrouwen gecombineerd met de zwakke pond. Overigens was de daling wel minder groot dan in het vorige kwartaal. De export naar Polen, Tsjechië en Rusland groeide echter sterk, evenals naar de Scandinavische landen.

Figuur 2

Ontwikkeling in de exportwaarde van pot- en tuinplanten per kwartaal in de periode 2005-2008, in miljoen euro

Bron: HBAG

Sterke stijging olieprijs gevolgd door een forse daling

Het derde kwartaal 2008 werd gekenmerkt door een turbulent verloop van de olieprijs. In juli werd de historisch hoge prijs van 147 dollar voor een vat ruwe olie betaald. Vervolgens daalde olieprijs pijlsnel richting de 90 euro halverwege september. In de tweede helft van september trok de prijs weer wat aan, maar het kwartaal werd afgesloten met een prijs onder de 100 dollar. Deze sterke prijsfluctuaties maakt het voor ondernemers lastig om te bepalen wanneer het juiste moment is om gas in te kopen voor volgend jaar. Ook maken deze sterke fluctuaties in combinatie met allerlei type gascontracten het lastig iets te zeggen over de gemiddelde gasprijsontwikkeling voor de sector. Een grove indicatie geeft de commodityprijs voor niet gecontracteerd gas. Deze prijs was in het derde kwartaal circa 20% hoger dan in het tweede kwartaal en ongeveer 40% hoger dan in het derde kwartaal van vorig jaar. Dit wijst op een behoorlijke stijging van de energiekosten per bedrijf. Bedrijven die elektriciteit produceren voor de verkoop op de vrije energiemarkt hebben deze stijging deels kunnen compenseren.